

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Τ Η Σ Α Κ Α Δ Η Μ Ι Α Σ Α Θ Η Ν Ω Ν

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 18^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1990

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

Ε Π Ι Σ Η Μ Ο Σ Υ Π Ο Δ Ο Χ Η ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ Κ. KARL-HEINZ SCHWAB

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΙΚΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Με ιδιαίτερη χαρά αλλά και συγκίνηση θα σκιαγραφήσω την προσωπικότητα του νέου 'Αντεπιστέλλοντος μέλους της 'Ακαδημίας, τον Καθηγητή Karl-Heinz Schwab, γιατί με συνδέει φιλία τριάντα και πλέον ετών.

Γεννήθηκε το 1920 και σπούδασε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Μονάχου. Το 1947 αναγορεύθηκε Διδάκτωρ και κατά το διάστημα 1950-1955 εργάστηκε στο 'Υπουργείο Δικαιοσύνης της Βαυαρίας ως ανώτερος κρατικός λειτουργός. Το 1953 τον αναγόρευσε 'Υφηγητή του 'Αστικού και 'Αστικού Δικονομικού Δικαίου το Πανεπιστήμιο του Μονάχου και το 1955 σε ηλικία 35 ετών εξελέγη τακτικός Καθηγητής στη φημισμένη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Erlangen. 'Εξελέγη Κοσμήτωρ της Σχολής κατά τα έτη 1956 και 1964 και Πρύτανης του Πανεπιστημίου κατά τα έτη 1957 και 1959. Κατά τη διάρκεια δε της πρυτανείας του δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την ίδρυση Πολυτεχνικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο και για τη σύνδεση επίσης του Πανεπιστημίου με την 'Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Κοινωνικών 'Επιστημών της Νυρεμβέργης. Οί δύο δε αυτοί σκοποί πραγματοποιήθηκαν σύντομα, ώστε να ονομάζεται τώρα το Πανεπιστήμιο: Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg.

Τιμητικές προσκλήσεις να καταλάβει έδρα στα Πανεπιστήμια του Münster, της Κολωνίας, του 'Αμβούργου και του Μονάχου δέν έγιναν αποδεκτές -έκτος από έτήσια διδασκαλία στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου- κι ' έτσι έμεινε πιστός στο Πανεπιστήμιο του Erlangen σ' όλη του τη λαμπρή πανεπιστημιακή σταδιοδρομία.

Τὸ ἐπιστημονικὸ τοῦ ἔργου ὑπῆρξε ἐκτεταμένο καὶ σύντομα ξεπέρασε τὰ ὅρια τῆς πατρίδας του.

Εἶχε τὴν τύχη νὰ θητεύσει κοντὰ στὸ μεγάλο Γερμανὸ Δικονομολόγο *Leo Rosenberg*, ὅταν ὁ ἐξαίρετος αὐτὸς νομικὸς –ἀφοῦ παρέμεινε σιωπηλὸς καὶ μὲ τὴ διαρκῆ ἀγωνία τοῦ θανάτου σ' ἓνα χωριὸ τῆς Βαυαρίας κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἀπαισίου ἐθνικοσοσιαλισμοῦ– ξαναγύρισε στὴν ἐνεργὸ ὑπηρεσία καὶ ἀνέλαβε στὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου τὴ διδασκαλία τοῦ Ἀστικοῦ καὶ Ἀστικοῦ Δικονομικοῦ Δικαίου. Ἀρχικὰ ἔγινε ὁ Schwab βοηθὸς του καὶ ἔπειτα, ὑπὸ τὴν καθοδήγησή του, ἔγραψε τὴν ὑφηγητικὴ του διατριβὴν γιὰ: «Τὸ ἀντικείμενον τῆς πολιτικῆς δίκης». Ἡ νέα δὲ θεωρητικὴ θέσις πὸν ὑπεστήριξε σ' αὐτὴ, ἀπετέλεσε ὄχι μόνον σταθμὸν στὴ θεωρία τοῦ Δικονομικοῦ Δικαίου, ἀλλὰ ἔγινε ἀποδεκτὴ καὶ ἀπὸ τὸ Δάσκαλό του στὸ περίφημον Ἐγχειρίδιόν του τοῦ Ἀστικοῦ Δικονομικοῦ Δικαίου. Τὸ Ἐγχειρίδιον αὐτὸ –ποῦ ἡ ἐνάτη ἐκδοσις ἔγινε ἀπ' τὸν ἴδιον τὸν συγγραφέα– τὸ ἐμπιστεύτηκε ὁ Rosenberg στὸν ἄλλοτε ἀγαπητὸ Ὑφηγητὴ του γιὰ νὰ συνεχίσει αὐτὸς πλέον τὶς νέες ἐκδόσεις. Καὶ ἐξεπλήρωσε ὁ Schwab τὴν τιμητικὴν αὐτῆ ἐντολὴν κατὰ τρόπον ἀξιοζήλευτον, ὥστε ἡ νέα 14ῃ ἐκδοσις τοῦ ἔτους 1986, μὲ τὴν νέα καὶ βαθεῖα ἐπεξεργασία τῶν βασικωτέρων θεμάτων τοῦ Γενικοῦ Μέρους, ἐπηρέασε, ἀποφασιστικὰ ὅπως καὶ οἱ προηγούμενες ἐκδόσεις, τόσο τὴν θεωρίαν ὅσο καὶ τὴν πράξιν. Παράλληλα τὸ ἐπιστημονικὸ τοῦ ἐνδιαφέρον στρέφεται καὶ πρὸς τὸν σπουδαῖον θεσμὸν τῆς Διαιτησίας, τὸ περὶ διαιτησίας δὲ ἔργον τοῦ πὸν κυκλοφόρησε πέρυσι σὲ τετάρτην ἐκδοσιν, ἀποτελεῖ σταθερὸν δογματικὸν καὶ ἐρμηνευτικὸν βᾶθρον γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὄλου περὶ διαιτησίας προβληματισμοῦ. Δὲν λησμονεῖ ὅμως καὶ τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον, κί' ἔτσι τὸ Ἐγχειρίδιόν του τοῦ Ἐμπραγματοῦ Δικαίου σὲ εἰκοστὴν δευτέραν ἐκδοσιν, ἔγινε τὸ ἀγαπητὸν βιβλίον τῶν φοιτητῶν, ἐνῶ παράλληλα οἱ πολυάριθμοι μερικώτεροι ἀλλ' ἀξιώλογες μελέται του, οἱ κριτικὲς παρατηρήσεις του στὴν νομολογίαν, καὶ οἱ κριτικὲς παρουσιάσεις διαφόρων σημαντικῶν μελετῶν, ἀποτελοῦν βασικὰ συμβολὰς στὴν θεωρίαν τοῦ Δικονομικοῦ Δικαίου. Ἰδρῦει μὲ τὸν Καθηγητὴ *Habscheid* τὴν «Ἐνωσιν γιὰ τὸ Διεθνὲς Δικονομικὸν Δίκαιον - Τὸ συγκριτικὸν Δικονομικὸν Δίκαιον καὶ τὴν Διαιτησίαν» καὶ ὡς Ἀντιπρόεδρος αὐτῆς συμβάλλει, ὥστε τὰ Συνέδρια πὸν γίνονται ἀνά διετίαν νὰ ἔχουν διεθνήν χαρακτῆρα μὲ ἐπιστημονικὰ θέματα βασικῆς σημασίας. Διευθύνει ἐξ ἄλλου μὲ τὸν ἐπίσης φιλέλληνα καὶ ἐπίτιμον Διδάκτορα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸν ὁμότιμον Καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ *Tübingen Fritz Baur*, τὸ διεθνὸς προβολῆς περιοδικόν: «*Zeitschrift für Zivilprozess*», πὸν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος κυκλοφόρησε ὁ ἑκατοστὸς τρίτος τόμος. Εἶναι ἐπίτιμος Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ζυρίχης, ἐπίτιμον Μέλος τῆς Ἰαπωνικῆς Ἐταιρείας τοῦ Ἀστικοῦ Δικονομικοῦ Δικαίου, τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας τῆς Κολομβίας, τοῦ Βραζιλιανοῦ Ἰνστιτούτου Κοινωνικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Διεπιστημονικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Βελγίου γιὰ τὸ Δικονομικὸν Δίκαιον.

Ἡ βαθεῖα δὲ χριστιανικὴ του πίστη τὸν συνέδεσε μὲ τὴν Εὐαγγελικῆ-Λουθηριανὴ Ἐκκλησίᾳ τῆς Βαυαρίας, ὅπου προσφέρει πολὺτιμες ὑπηρεσίες καὶ μάλιστα ἀπ' τὸ 1984 ὡς πρόεδρος τῆς Συνόδου.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖο συγκινεῖ ἰδιαίτερα τὴν Ἀκαδημία μας εἶναι ἡ ἰδιαίτερὴ του ἀγάπη γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ τοὺς Ἕλληνες νομικούς. Οἱ διαλέξεις του στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν ἦταν πάντοτε ἀνωτάτου ἐπιπέδου, γιὰτὶ γνωρίζει τὴν ἑλληνικὴ νομικὴ παράδοση καὶ τὴν ὑψηλὴ θέση τῆς ἑλληνικῆς δικονομικῆς θεωρίας. Στὰ ἔργα ἐπίσης τόσον τοῦ ἴδιου ὅσον καὶ τῶν ἄλλοτε μαθητῶν του καὶ τώρα διακεκριμένων καθηγητῶν, οἱ ἑλληνικὲς μελέτες, σὲ γερμανικὴ γλῶσσα, μνημονεύονται μὲ ἰδιαίτερη προσοχή, ἡ στοργικὴ δὲ προστασία μὲ τὴν ὁποία περιέβαλλε τοὺς Ἕλληνες νομικούς ποὺ ἐθήτευσαν κοντά του, παραμένει γι' αὐτοὺς ζωηρὴ μὲ εὐγνώμονα αἰσθήματα.

Ἄλλὰ καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη εἶχε τὴ χαρὰ ν' ἀνταποδώσει τὰ φιλικὰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα αἰσθήματά του, μὲ τὴ συμμετοχὴ πολλῶν Ἑλλήνων νομικῶν στὸν ὠραῖο τιμητικὸ τόμο ποὺ ἐκδόθηκε ἐφέτος γιὰ τὴ συμπλήρωση τῶν 70 χρόνων του, ὅπου μετέχουν μὲ ἀξιόλογες μελέτες νομομαθεῖς διεθνοῦς κύρους ἀπὸ πολλὰς Χῶρες.

Οἱ ιδέες τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ εἶναι συνδεδεμένες μὲ τὴν προσωπικότητα τοῦ Καθηγητοῦ Schwab. Καὶ εὐρίσκουν τὴν καλύτερὴ ἔκφρασή των σ' αὐτὸ τὸν ὑψηλὸ ἐπιστημονικὸ χῶρο, ὅπου πρυτανεύει τὸ σωκρατικὸ καὶ πλατωνικὸ πρόσταγμα: «βελτίους ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους».

Sehr verehrter, lieber Herr Kollege Schwab,

es hat mir eine grosse Freude bereitet, im Auftrag des Senats der Akademie, Ihre Persönlichkeit zu schildern und Ihren besonderen Beitrag zur Wissenschaft auf Internationaler Ebene im Rahmen des Bürgerlichen Rechts aber auch insbesondere des Zivilprozessrechts zu betonen.

Schliesslich habe ich diese kurze Skizierung Ihrer Persönlichkeit mit folgenden Worten geschlossen: Die Ideen des Humanismus und des tiefen christlichen Glaubens verbinden sich mit Ihrer ganzen Persönlichkeit, auf einer solchen Weise, dass sie ihren besten Ausdruck in dieser hohen wissenschaftlichen Raum finden, in welcher das sokratische und platonische Gebot «die Menschen vollkommener zu machen» gilt.

Da Sie nunmehr unter uns sind, bitte ich Sie mit besonderer Ergriffenheit das Wort zu ergreifen.